

ORION EĞİTİM VAKFI ÖZEL PİRİ REİS OKULLARI
PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK SERVİSİ
MART AYI BÜLTENİ

BÜYÜYEN – DEĞİŞEN ÇOCUKLARIMIZ VE CİNSEL EĞİTİM

Cinsel eğitim denince ilk aklı gelen; vücut kısımlarının isimleri, fonksiyonları, üreme ve bununla ilgili konulardır. Oysaki gerçekte cinsel eğitim, bundan çok daha kapsamlı ve anlamlı olmalıdır.

Cinsel eğitim çocuğun fiziksel, duygusal ve cinsel gelişimini anlaması, kendi bedenini ve karşı cinsin bedenini tanıması, olumlu bir kişilik kavramı geliştirmesi; insan cinselliğine karşı, başkalarının haklarına, bedensel ve ruhsal sınırlarına, düşünce ve davranışlarına saygılı bir bakış açısı edinmesi, olumlu davranış biçimleri ve değer yargıları geliştirmesidir.

Cinsel eğitim, doğumdan başlayarak ergenlik dönemine kadar olan dönemi kapsar. Bunun yanında, cinsel eğitime başlamak için belirli bir yaş bulunmamasına rağmen anne babalar, ilk sorularla çocukları 4-5 yaşlarındayken karşılaşmaya başlarlar. Genel prensip olarak açıklamalar sade ve net bir dille, dürüst bir şekilde ve bilimsel kaynaklardan yararlanılarak yapıldığı takdirde, gelecekte karşılaşılabilecek olası zorluklar en aza indirgenmiş olacaktır. Ailenin çocukla konuşmasının en önemli amaçlarından biri de, onu cinsellik konusunda bilgilendirmek, öz farkındalığını sağlamak ve böylece karşılaşılabileceği akıl karışıklığı ve tehlikelerden korumaktır.

CİNSEL EĞİTİMDE ZAMANLAMA

Çocuğunuza cinsel eğitimi vermek için en uygun zaman ilk sorudur. Çocuğunuz konu ile ilgili soru sormaya başladığında basit, kısa, gerçek ve endişesiz cevaplar vererek cinsel eğitime başlayabilirsiniz.

ANNE BABALARIN KARŞILAŞACAĞI SORULAR

Çocuğunuzun kafasında cinsellik konusunda herhangi bir ters kavram bulunmamaktadır. Cinsellikle ne aşırı ilgilidir, ne de bu konuda bir saplantı, tutku durumundadır. Çocuğunuz yağmurun nasıl yağdığını sorarken duyduğu doğal merak içinde, cinsellikle ilgili soruları da sormakta ve bunlar üzerinde ötekilerden değişik biçimde durmamaktadır.

İLK SORULAR

Çocuklar iki üç yaşlarında benzerlik ve farklılıklara dikkat etmeye başlarlar. Bunlar arasında en belirgin olanı fiziksel (bedensel) farklılıklardır. Bunun nedenini öğrenmek istemesi kadar doğal bir şey yoktur.

Nereye kadar söyleyeceğiniz ya da kullanacağınız kelimeler, elbette, sorunun soruluş şekline bağlıdır.

Aşağıda çocukların anne babalarına sorduğu bazı sorular ve cevaplarını sizinle paylaşmak istedik. **Ama unutmayın**; Sorular çocuğunuz size sorduğunda cevaplandırılmalıdır.

“Bu ne?”

Genellikle küçük çocuklar kendi cinsel organlarıyla ilgili ilk sorularını sorarlar. Anne babalar terimsel ama basit ve anlaşılır ifadelerle cevap vermelidir. Terimsel ifadeleri sadeleştirmek isteği akla uygundur ancak yanlış izlenim bırakan ve sonradan düzeltilmesi gereken hatalardan kaçınmamız en doğru olanıdır.

“Bir kızın neden penisi yok?”

Küçük çocuğunuzun bedensel temel ayrılıkları kabul etmede güçlük çektiğini görebilirsiniz. Her kızın bir vajinası ve her erkek çocuğun bir penisinin olduğunu söyleyebilirsiniz.

“Bebekler nereden gelir?”

Çocuklar 3-4 yaşlarında nereden geldiklerini merak eder durur ya da yeni bir kardeşin doğumu onda merak uyandırmış, kafası karışmış olabilir. Söyleyebileceğiniz şey; bebeğin annenin bedeninde bu amaç için yapılmış bir yerde büyüdüğünü açıklamak olmalıdır. Eğer bu açıklama çocuğunuz için yeterli görünüyorsa konuşmayı burada bırakabilirsiniz.

“Niçin erkekler çocuk doğurmaz?”

Erkeklerin çocuk doğurma görevleri yoktur. Doğa bu işi kadınlar için düzenlemiştir. Erkeklerin bedenlerinde bebeğin büyümesine elverişli özel bir yer ve bebeğin doğması için bir geçit yeri yoktur. Babaların görevi, bebeğin varlığının annenin bedeninde başlamasına yardım etmek ve sonra da anneyi ve çocukları korumaktır.

“Neden büyüklerin bedenlerinde kıllar var?”

Koltuk altındaki ve cinsel organların çevresindeki kıllar büyümenin belirtisidirler; tıpkı babanın göğsündeki kıllar ve yüzündeki bıyık ve sakal gibi...

5-8 YAŞINDAKİ ÇOCUKLAR

Bu dönemde çocuğunuz okula başlamış ve dünyayı algılayışı genişlemiştir. Öğretmenler, okul arkadaşları, arkadaşlarının anne babası, okul personeli, hatta sokakta gördüğü ya da ilişki kurduğu diğer insanlar... Şimdi artık daha çok şey öğrenmekte, daha çok şey duymakta ve daha çok şey yapmaktadır, yani etkileşim içindedir. Bu yaşlarda çocuklar cinsellikle ilgili daha çok şey bilmek isteyecekler, daha çok soru sorabileceklerdir. Cevaplarınız, daha öncekilere eklenecek ve onun temel hazırlığını oluşturacaktır.

Her çocuğun gelişim hızı farklıdır, merak ettikleri, farkındalık düzeyi, dolayısıyla sorduğu sorular da farklıdır. Merak ettiği soruları cevaplarken içten, dürüst ve sabırlı olun ve soruları tekrar tekrar sorabileceğini bekleyin.

8-12 YAŞLAR

Anne babalar bu dönemde büyüme ve değişimin etkisini görmeye başlarlar. Çocuklar büyürken ailelerinden öğrendiklerinden başka, artık kendi yaşitlarından da pek çok davranışı keşfetmiş olurlar. Hayatın tüm olaylarına karşı ilgileri yüksektir, bu özellik onları iyi bir dinleyici yapar. İnternet, televizyon, dergi ve bilgiye ulaşmanın kolaylaşması da eklenenince merak ettikleri fazlalaşabilir.

Bu dönemde çocuklar ne sorarlar? Genellikle size daha önce sorduklarını sorarlar. Terimler daha olgunlaşmıştır. Daha geniş bilgiye hazırdırlar. Bu yaşlarda bedensel bilgi ve değişimlerin yanı sıra duygusal ve aşkla ilgili yanlarını da anlamaya başlarlar, bu kısımlarını cevaplarınıza ekleyebilirsiniz. Bu yaşlarda kızınız regli olmanın ne olduğunu öğrenmek isteyebilir, babaların ise oğullarına neden ıslak rüya gördüklerini açıklamaları gerekebilir.

“Çocuğum Hiç Soru Sormazsa Ne Yapmalıyım?”

Bazen çocuklar kendi meraklarından kendileri korkuyor gibidirler ya da merak etmiyor gibi görünürler. Kimi çocuklar tecrübeleriyle öğrenmişlerdir ki büyükler, cinsiyet hakkında konuşmaktan rahatsız olmakta ve kaçınmaktadırlar. Evde sessiz ve çekimserdirler.

Önce cinsiyet hakkında kendi davranışlarımızı düşünmeli, çocuğumuzla bu konularda neler konuştuğumuzu, nasıl konuştuğumuzu hatırlamalıyız. Eğer konuşmalarımız, eksik, örtülü ve sıkıcı olmuşsa bize artık sormadığını kabul edebiliriz.

Çocuğumuzun susması şaşırtıcı veya bu konuya özgü ise onun ihtiyacı olan bilgileri vermek için bizim bir başlangıç yapmamız gerekiyor olabilir. Çevremizde yaşanan doğal bir olay, bir doğum buna bir adım olabilir, eğer çocuğunuz huzursuz bir tepki veriyorsa konuyu daha uygun bir zamana bırakabilirsiniz.

“Eğer Ortam ya da Zaman Konuyu Açıklamaya Uygun Değilse Ne Yapmalıyım?”

Zaman Kazanmak; “Evet bu iyi bir soru” türünde bir yanıt size düşünme fırsatı yaratır.

Kısmi Cevaplendirme; Konu ile ilgili aklınıza gelen ilk yanıtı verin ama ilk fırsatta bu konu üzerinde düşünüp bir dahaki sefere daha açıklayıcı olun.

Erteleme; “Bu soru çok özel bir soru ve bunu seninle daha sonra ikimiz baş başa iken konuşmak isterim” diyebilirsiniz.

Çocuklarınıza cinselliği anlatırken hayvanlardan örnekler vermeyin.

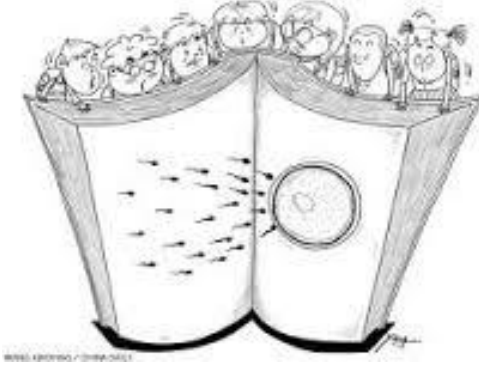
“Çocuklar Bildiklerini Arkadaşlarıyla Tartışmazlar Mı?”

Büyük ihtimalle bildiklerini paylaşacaklardır. Bilgiyi edindikleri kişi anne ve babaları olduğu sürece arkadaşlarla tartışmaları zararlı değildir. Yaşa uygun ve doğru bilgiler, korku verici yanlış bilgilere karşı kendini korumasını sağlar. Bu konuların özel olduğunu, sosyal ortamlarda paylaşmanın bazen uygun olmadığını hatırlatmak sizleri rahatlatır.

“Çocuğum Kötü Kelimeler Kullanırsa Ne Yapmalıyım?”

Öncelikle böyle bir şeyi beklemelisiniz. Bilmeden ya da etrafında heyecan yaratmak amacıyla küfürleri, kaba saba, cinsel içerikli terimleri kullanmayı denerler. Duymamazlıktan gelmek, böyle kelimeleri kullanmasını komik bulmak ve hoşnut görünmek doğru bir mesaj olmaz. Bu kelimelerin anlamını bildiğinizi ve hoşlanmadığınızı hissettirin. Böyle kelimelerden kimsenin hoşlanmadığını, kaba sözcükler olduğunu anlatabilirsiniz.

Yararlanılabilecek Kaynaklar:

Her çocuğun gelişim hızı farklıdır, merak ettikleri, farkındalık düzeyi, dolayısıyla sorduğu sorular ve ihtiyaç duyduğu bilgiler de farklıdır. Kaynakları önce inceleyip uygun olduğunu düşündüğünüz zamanlarda kullanın.

Çocuğa Yönelik

1. Ben Nereden Geldim? Peter Mayle, Sistem Yayıncılık.
2. Bana Neler Oluyor? Peter Mayle. Sistem Yayıncılık.
3. Cinsellikle İlgili Merak Ettikleriniz (Gençlere yönelik)
Joanna Cole, Sistem Yayıncılık.
4. Ben Nereden Geldim? (4-7 yaş) Nilgün Özuslu Açıkgöz, Ya-Pa
5. Hoş Geldin Badem Bebek – Nur İçözü, Bu Yayınevi.
6. Çocuklar İçin Cinsel Eğitim Öyküleri – Yaşam Y.Çelik, Net Çocuk

Ebeveyn-Eğitimciye Yönelik

1. Anne Ben Nasıl Doğdum? Çocuğun Cinsel Eğitimi.
Necla Tuzcuoğlu, Morpa Kültür Yayınları.
2. Anne, Bu Ne ? Jülide Sevim, Remzi Kitabevi.
3. Çocuğuma... “Sevgiyi ve Cinselliği” Nasıl Anlatırım?
George Sghwekart, Sis Yayıncılık.
4. Çocuklarımızla Cinsellik Hakkında Nasıl Konuşalım? Prof.Dr. Bengi Semerci, ALFA

PSİKOLOJİK DANIŞMA ve REHBERLİK SERVİSİ